

O XÉNERO

A) SUBSTANTIVOS INVARIABLES (non teñen máis ca un xénero)

1. Os nomes das letras son sempre de xénero masculino.

Así: o be, o erre, o pi, o gue, o xe

2. Os substantivos que rematan en -AXE son sempre femininos:

a viaxe, a friaxe, a laxe, a paisaxe

Excepcións: o traxe, o paxe e o gar axe

E que acontece coa palabra personaxe? Pode ser masculina e feminina.

3. As palabras rematadas en -SE, -TE, -ITE e -E (derivadas das terminacións gregas -IS, -ITIS, -TIS) son femininas.

a crise, a pelve, a pube, a análise, a cute, a apendicite, a eclipse

4. As palabras rematadas en -UME son de xénero masculino.

o lume, o cume, o costume, o pesadume, o fume, o negrume, o legume

Excepcións: a servidume e a mansedume

5. As árbores froiteiras teñen o mesmo xénero que a froita que dan. Exemplos:

<u>a</u> améndoa, <u>a</u> amendoeira	<u>o</u> marmelo, <u>o</u> marmeleiro	<u>a</u> <u>cereixa</u> , <u>a</u> cerdeira
<u>a</u> abelá, <u>a</u> abeleira / abraira	<u>a</u> <u>noz</u> , <u>a</u> nogueira	<u>a</u> mazá, <u>a</u> <u>maciñeira</u> / maceira
<u>o</u> limón, <u>o</u> limoeiro	laranxa, <u>a</u> laranxeira	a pera, <u>a</u> pereira

Pero... (excepcións):

a castaña, o castiñeiro / o castiro; o figo, a figueira

ESCRIBE nos cadros en branco o **xénero dos substantivos** (MASCULINO ou FEMININO) das columnas:

MASC	MASC	MASC	FEM	FEM	FEM
berce cárcere couce cuspe dote fel cal (pintura) sangue sinal	labor leite mar mel nariz sal sorriso serán ubre	plasma champaña trade masacre diadema pagode paradoxo til xiz	sida síndrome árbore avestruz azouta cal = canle fin orde fronte inchazón	cor/color calor dor Internet suor feluxe ferruxe viruxe orixe ponte	acne reuma lavalouza disquete casete samba sebe marxe vertixe fraude

B) SUBSTANTIVOS (e ADXECTIVOS) VARIABLES (diferencian masculino e feminino):

1. Forman o feminino a partir do masculino:

a) Se rematan en -E ou -O non acentuado substitúen esta vogal por -A no feminino.
Exemplos:

o neno, a nena; o mestre, a mestra; miúdo, miúda; louro, loura; etc.

b) Se rematan en vogal acentuada ou consoante distinta de -N engaden un A no feminino.
Exemplos:

o avó, a avoa; cru, crúa; nu, núa; etc.

c) Se rematan en -N:

- En -ÚN: fan o feminino en -ÚNA. Exemplos: euscaldún, euscalduna
Excepcións: vacún, vacúa cabrún, cabrúa cervún, cervúa
- En -ÍN: fan o feminino en -INA. Exemplos: bailarín, bailarina pescantín, pescantina
- En -ÓN: fan o feminino de dúas maneiras:
 - ONA: os aumentativos, despectivos e os derivados verbais. Exemplos: cabezón, cabezona papón, papona abusón, abusona
 - OA: as demais palabras (tamén os xentilicios). Exemplos:

ladrón, ladroa (ou ladra)
comadrón, comadroa
bretón bretoa

campión, campioa
patrón, patroa
saxón saxoa

león, leoa
anfitrión anfitroa
teutón teutoa

